

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
 negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész évre 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized 306. sz. Sonnenfeld Sámuel úr házában,
 hová a kéziratok eljárnak.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
 a kiadóhivatal

mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

Közegészségügy.

A közegészségügyi és orvosi országos kongresszus most tartja tanácskozásait Budapesten, bizony legfőlegb csak a hírlapok érdeklődése mellett, amennyiben a tanácskozás termén kívül egyébként csakis szakférfiak azok, akik igazán érdeklődnek a közegészségügy kérdéseiről, — holott foglalkozunk, törődnünk kellene azzal a kérdéssel, mert ha valami, ez a kérdés az, mely közvetlen közel férközik a társadalom, az ember testéhez-lelkehez.

Dacára ennek bizony még olvasni is igen-igen kevesen fogják a lapból: mit is tesznek, beszélnek hát, miről tanácskoznak az egészségügyi kongresszuson. Nem szereti senki az efféle komoly dolgokat. Inkább a szenzációkat keressük az újságokban: a rémes családi drámákat, az öngyilkosságokat; — nem is sejtje, hogy ezek a drámák és tragédiák, a legtöbb esetben milyen szorosan összefüggenek a — közegészségüggyel, mely — mert nem mulatató, — nem is érdekel.

Ha a végére járnánk a napi szenzációknak, három eset közül kettőben az elhanyagolt közegészségügyben találunk meg az eredendő okot, mely ezt, amazt az öngyilkosságba kergette. De idegeinket csupán a szenzáció izgatja, — a veszendő életek elzúllásának okait nem kutatjuk, és hidegen hagyunk bennünket a közegészségügyi, éppen nem mulatságos fejtegetések, mikor összegyűlnék mindefelő a tisztai és kórházi orvosok, az egészségügyi hatóságok főtisztviselői, hogy megállapítsák a diagnózist: miért pusztul nálunk oly szörnyű rohamossággal az emberi élet és megakarnák szabni e nyavalya orvosságát is.

Feltételezzük, hogy a szakemberek ott fent őszinték lesznek a pusztító betegségek okainak megjelölésében; megmondják nyíltan, hogy nálunk mindenről előbb történik gondoskodás, mint a közegészségügről és hogy — az államháztartásunkban el tudtuk bár már érni az egyensúlyt; — mindamellett senki sem gondol arra, hogy megszüntesse azt a szörnyű deficitet, mely az emberélet kellő meg nem becsülése folytán, annak aránytalan elpusztulásában mutatkozik.

Megdöbbenő az a statisztika, mely hazánk népességi mozgalmát mutatja. Megdöbbenő különösen abban, hogy a számok tanúsága szerint, az elhaltak több mint 50 százalékát

adják az 5 éven alóli gyermekek; — tehát azt látszanak igazolni, hogy épp olyan kevéssé becsüljük meg az emberanyagot, akár ama elmaradott népek, melyekre olyan fölényes büszkeséggel szoktunk lenézni, magasabb kultúránk önértékel.

Persze, a magasabb kultúra világában ott kezdődik, hogy milyen erőteljesen képes egy nemzet a számbeli erősödése érdekében megvédeni, szolgálni, és az igazi összehasonlítás az egyik és másik állam művelődési fokát közt épp azon az alapon a legjogosultabb: milyen mértékben becsis itt és ott az emberi élet, a testi épség és mennyire viseli ezeknek gondját maga az állam.

Hát ebben az összehasonlításban mi bizony nem állunk a számcsoportok élén, mert botránnyosan elhanyagoltuk a közegészségügyet, melynek államosítása ma is még a jövő zenéje; sőt elmélet az is, hogy az állam legelőször ott segítsen, ahol a szegény községek nem képesek önérejükkel az orvosi szolgálatot jutalmazni.

A vétkes és rosszul alkalmazott takarékoság eredménye az, hogy számos község teljesen nélkülözi az orvosi szolgálatot és még több-ben, a körorvosi intézmény keretében esőknél — egyenlő e szolgálat a semmivel, mert a nép olyan messze esik tőle, hogy akarva is akkor jut csak hozzá, mikor már inkább a gyóntató papra van szüksége.

És mit szólunk ahoz, ahogy járványok idején, vagy trachomás vidékeken a községeket nyomorítják meg, sanyargatják agyon a — kötelező gyógykezeléssel, melynek költségeit azt se tudják: honnan, miből fedezték; mert nagyon szűkmarkúan kapják e célra a takarékos állam segélyét, ha ugyan egyáltalán megkapják?

Közegészségügyi rendelet: az terem özőnével; olykor a közegészségügyi állami felügyelő is tesz körutat és meg is mondja: mi mindenféle intézmény, beruházás hiányzik még itt-ott arra, hogy a közegészségügyi szolgálat az igényeknek megfelelő legyen; — de, hogy aztán honnan vegyék mind-e tökéletesítéshez a szegény községek a pénzt, az anyagiakat: erre nézve nem adhat utasítást semmiféle ilyen felügyelő és ha hazament: vajon elreferálja-e fönt, hogy milyen sok a tenni való, hogy azt háziadóból a községek nem győzik és ezek szerint itt a legfőbb ideje: az egészségügy államosításának?

És megmondja-e ezt majd az orvosi és közegészségügyi országos kongresszus? Megmondja-e majd, hogy nálunk még mindig nagy a hiány orvosokban és főleg szükség van jól fizetett, egzisztenciájukban biztosított közegészségügyi állások egész légiójának állami betöltésére? Megmondja-e majd azt is, hogy milyen rossz a munkás-betegséggyógyító törvény és milyen kevéssé segít ez az intézmény a szegény beteg munkáson?

Mind e kérdésekre megadják a választ a közeli napok, mikor a kongresszus bezárul. — Egyelőre bizunk benne, hogy az egészségügy szakférfiainak komoly tanácskozása üdvös eredményeket fog teremni.

Az ipartörvény bajai.

„Egy iparos” — aláírással a napokban fölöttébb figyelemre méltó közleményt kaptunk, mely az ipartörvény módosításának elkerülhetetlen volta mellett hoz fel, a gyakorlati tapasztalatokból vett példát és melyet az illetékeseknek nem ajánlhatunk eléggé — megszüvelés végett — a figyelmükbe.

A közlemény így hangzik:

„Mai ipartörvényünk helyesbítése és módosítása, azt hiszem, megannyi ónközös óhajtatja, kik iparúzóik vagyunk, mert mostani formájában ez a törvény éppen nem felel meg a gyakorlati követelményeknek.

Csak innen meritek — állításom mellett példát. A mesternek segédjével, vagy a segédnek mesterével valami összezördülése, konfliktusa van. Erről jelentést kell tennie az iparhatóságnak, mely nálunk csak hetenként kétszer, hétfőn és csütörtökön tart hivatalt.

Tegyük fel, hogy hétfőn megtehettük a jelentést, hogy segédünkkel fizetési összekülönbözésünk támadt; — csütörtökre megidéznek bennünket és ha ekkor a jegyzőnek nem sikerül a feleket kölcsönös engedékenységre bírni, kibékíteni, akkor jegyzőkönyvet vesz fel és — összehívja a békéltető bizottságot.

Igen ám, de ez a bizottság csak igen fontos okból hívható össze; — ha amit mi szolgáltatunk, nem elég fontos: várunk kell, míg több ügy kerül össze döntésre, amikor érdemes lenne összehívni a bizottságot.

Közben a velünk összezördült segéd elment más műhelybe dolgozni, ahol az iparostársunk akár, mert a törvényt nem ismeri, akár mert nem érti az alkalmazásait, munkát ad neki, ha mindjárt nincsen is munkakönyve.

No, erről ismét jelentést tesznek az iparhatóságnak, felveszik a jegyzőkönyvet, jön a békéltető bizottság, attól áttessik az ügyet a tanácshoz és végre, végre eljut a rendőrséghez is, a felhívással, hogy a segéd

det kísérjék vissza a mesteréhez, a másik mester meg vonassék felelősségre, amiért a munkakönyv nélkül volt segédnek munkát adott.

Szakasztott így jár a segéd, ha munkádó mestere ellen megy panaszkodni és munka nélkül maradt.

Pedig az ipartörvény ez az intézkedése nagy abszurditás; — mert lehetetlen helyzet, hogy egy kisparos hónapokon vagy csak heteken át is várja az ilyen ügyek elintézését olyan városokban is, mint p. Szentés, ahol nincs módjában a töle hirtelen és jótalanul kilépett munkaerőt mással pótolni, valamint a munkás se bizonyos a felől, hogy — ha mesterék nélkül kizavarta a munkából, mindjárt kap mást cserében.

Hát nem jobb és célszerűbb volna-e ezt a kérdést a cselédtrendtartás formájára megoldani?

Egy állandóan hivatal tartó iparbiztos, vagy a rendőrség — ha ez ügyek oda osztatnának be — rövid jár nap alatt intézkedhetnék az ügyekben és nem kellene a nagy huzavonában sem a mesternek sem a segédnek anyagi kárt vallaniuk.

Ilyenforma módosításra kellene hát — szerintem — az ipartörvénynek törekednünk s hiszem, hogy iparospolitikáink közül nem egynek meg más irányban vannak, a módosításra értékesíthető gyakorlati tapasztalatai.

Épp ezért arra hívom fel őket, hogy gyűljön össze egyszer e részben tanácskozni; az ipartestületi elnökséget pedig felhívom és felkérem arra, hogy kezdeményezzen lépjen fel és hasson oda, hogy mozgalmunk útján kérelmünk feljusson az illetékes minisztériumhoz is.

Segítsünk a magunk ügyén-baján, akkor isten is megsegít!

A gabona árának hanyatlása.

A nemzetközi gazdakongresszus elé a földmivélsügyi kormány is terjeszt memorandumot a gabonárák hanyatlásáról. A földmivélsügyi miniszter megbízásából megszerkesztett füzet tartalmát a következőkben ismertettük:

A búza alacsony ára miatt a mostani produkció, a mely pedig 160—200 millió hektoliterrel nagyobb, mint a hetvenes évek búzatermése volt, kerek 30 százalékkal kisebb értéket reprezentál. A hetvenes években a búzatermés értéke 8—8,5 milliárd forintot tett, noha a termés csak 615—620 millió hektoliter körül kulminált, míg most, a midőn már közel 880 millió hektoliter az átlagos termés, a búza összes értéke csak 5,5—6 milliárd forint. Ez évenként legalább is 2—3 milliárd forinttal rövidíti meg a gazdaközön-séget csupán a búzával s ez által természetesen a gazdaközön-ség fogyasztási képességét is csökkenti, a mit leginkább az iparcikkek forgalmánál vehetünk észre. De nemcsak a készárú, hanem az összes mezőgazdasági termékeknek 30—50 százalékkal kisebb az értéke, mint a hetvenes években. A rozstermés is rendes viszonyok között 500, az árpatermés 630, a zabtermés 540 és a kukoricatermés 800 millió hektoliter. Ezek a termények legalább 4—5 milliárd forintot vesztek értékükből és ha valamennyi terménynek az érték-vesztését összeadnók, bizonyára meghaladna a 12 milliárdot.

Azt első sorban a termelés nagymértékű fejlesztésének és másodsorban a tökéletessé vált közlekedési viszonyoknak, illetve az olcsó szállítási díjakkal tulajdonítjuk. Az 1874-iki cseztendő épp úgy mint az 1884-iki is, nagy változást hozott létre a gabonárákban. Egyszerre lefelé törtek az árak; 1874-ről 1875-re Budapesten is 3—4 forinttal hanyatlott a búza ára s azután néhány éven át ismét megszállárdult, de csak azért, hogy an-

nál inkább meg legyen a hajlandóság a re-akcióra. 1880-tól 1883-ig még igen jó arakat jegyeztek, de már a következő 1884 évben nagy árhanatlás állott be s azóta is, az 1891. és 1892-iki évek kivételével folytonos az ár-csökkenés, mely a múlt évben érte el tetőpontját.

Különösen a tengertüli államok nehe zítették meg az európai gazdák helyzetét, úgy, hogy méltán követelhetne a gazda az idegen termények beözönlése ellen a védműt. Bár ezek a tendenciák nem igen vezettek célra, a tengertüli konkurrencia ma már még sem olyan veszedelmes jellegű, mint magában Európában az áramlat, a mely Oroszország felől érezhető. Ujabbban ugyanis az európai exportra is termelő államok több feles produktumot termelnek, mint amennyit hajdan az amerikaiak, illetve a tengertüli álla-mok termeltek. Hajdanában nagy szó volt, ha az amerikai termést évenként 20—30 millió hektoliterrel nagyobbra becsülték, mint a szükséglet; ma pedig például az orosz birodalomnak búzatermése 110—170 millió hektoliter között ingadozik s ennek nagy része európai piacokra kerül.

Az európai államok legtöbbje kereskedelmi és vámuinóba lépett Oroszországgal s tiz-tizenkét év bizonyára le fog telni, a míg az európai államok megfogják ismerni az orosz szerződés káros voltát, s az orosz nyerstermelés fejlődő képességét. A hetve-nez években az Orosz birodalomban még csak 60—75 millió hektoliter búza termelt s most már mindjobban közeledik a termés-hozam a 170 millió hektoliterhez. Mikor az amerikaiak megismerték az oroszok gabona termelésének intenzitását és fejlődő képességét, s fölismerték, hogy az oroszok mily erős helyet foglalnak a nemzetközi gabonakereskedelemben, mindent elkövettek, hogy a gabona-termelés megszorításával több területet fordítsanak takarmánycikkre termelésére. Az állattenyésztés felkarolásával kezdtek meg az amerikaiak az új utat, s ezen a téren meglehetősen szép haladást is mutatnak már föl. Úgynebben az irányban mutatnak hajlandóságot az ausztráliek és a délamerikaiak is arra az okra támaszkodva, hogy Európában mind kevesebb gabonára lesz szükség, a mint az orosz gabonatermés — a Kaukázuson túl, Szibériában is megnyílik.

S Magyarország mit szójlon a fejlődésnek ez irányához? Ilyen körülmények között idővel még nehezebb szerepünk lesz nekünk is, ha a szibériai vasútvonal teljesen kiépül s ha már Szibéria is benépesül. A bevándorlás Szibériába már most is igen nagy arányú, évenként megközelíti a 100.000 lelket, tehát még mielőtt a nagy vasút megnyílna, már is húzódik Szibéria belsejébe a nép, mert ott állítólag óriási termőképés területek fekszenek parlagon.

A búzatermés fejlődéséről fogalmat ad csak az 1880—1895. évek összehasonlítása. 1880-ban 65,225.000 hektár bevettelt búzaterület volt, melyen átlag 10,91 hektoliter termelt. Az összes búzatermés 705,51 millió hektoliterre (529,130.000 mm.) rugott. 1895-ben már 78,198.000 hektár volt bevettve, ezeiken átlag 11,35 hektoliter búza termelt, s a világ összes búzatermése 875,52 millió hektoliter (687,680.000 mm.) volt.

A világ búzatermelése 1870-hez képest a területben 23 millió hektárral, termésben pedig 225—240 millió métermázsával növekedett.

Három csoportra osztjuk föl a világ nevezetesebb búzatermelő államait; az elsőbe A) sorokoznak a konkurrens európai államok, a másodikba B) a konkurrens tengertüli államok és a harmadikba C) az európai importra is szoruló államok.

A) Konkurrens európai államok: Oroszország (Kaukázus és Szibériával), Magyarország (Horvát és Szlavonországgal), Románia, Szerbia, Bulgária és Kelet-Rumélia. Ezeknek fejlődése 1880—1895-ig a következő: A búzaterület 16,159.719 hektárról 23,200.298 hektárra, az átlagos búzatermés 9,21 hektoliterrel 11,14 hektoliterre, az összes búzatermés 149.000 hektoliterrel 285.000 hektoliterre emelkedett.

B.) Amerikai Egyesült államok, Argen-

tinia, Chili, Canada, Kelet-India, Ausztrália, Algír, Tunisz és Egyiptom: bevettelt terület emelkedett 30,165,573 ról 32,760,000-re, átlagos termés 10,31-ről 993-ra, összes termés 311,0-ről 325,0 hektoliterre.

C) Importra is szoruló államok: Ausztria, Belgium, Dánia, Franciaország, Görögország, Nagy Británia, Németalföld, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svájc, Svédország, Norvégia és Törökország: bevettelt terület 21,057,318-ról 21,456,000-re, átlagos termés 13,40-ről 13,75-re, összes termés 282,00-ről, 295,00-re emelkedett.

Ez adatokból is látszik, hogy az ardeprezzsiót egyéb okon kívül első sorban az A.) kategóriába eső államok és csak azután a B.) csoportba eső államok hozták létre: a harmadik csoportba tartozó államokban a gabonatermés inkább passzív, mint aktív szerepet játszott.

Az A. kategóriába eső öt európai államban a búza és általában a gabonatermés oly mesés arányban növekedett, hogy az innen, de különösen Oroszországgal és Romániából évről-évre származó termés-főleség jelentékenyebb, mint az összes tengerentüli államok összes gabonafőlesége.

Ez az öt állam egészen normális években már 160—180 millió métermázsza főlesleges gabonával (többnyire búzával) rendelkezik, holott az amerikai Egyesült Államok, Dél-Amerika (Argentína), Kelet-India és Ausztrália, azaz a számtovább szintén export, de tengerentüli államok összes főlesége egy-egy évi termésből alig uti meg a 100 millió métermázsát.

Az európai öt exportra is termelő államban 149 millió hektoliterrel 258 millió hektoliterre szaporodott a termés.

A búzatermelő államok búza- és liszt-forgalmát a füzet részletes táblákban mutatja be. Ez adatok azt mutatják, hogy 1870 óta a búza- és lisztforgalom óriásilag emelkedett; ugyanis a hetvenes években még az összes forgalomban került búza- és lisztmennyiség alig volt öt évig átlagban több, mint 125 millió mm., sőt időközben, azaz 1870-ben csak 118 millió mázsásra rugott a forgalom, holott már 1891-ben a bevétel és kivitel forgalma megközelítette a 280 millió mmázsát; ez utóbbi mennyiséget különösen már az 1894., illetve az 1895. év is meghaladta.

Mind ez adatokból az a tanulság, hogy míg a világ búzatermése 25 év alatt csak mintegy 40 százalékkal növekedett, ugyanakkor a búza és liszt forgalmi növekedése meghaladta a 120 százalékot is. Tehát a forgalmi növekedés szemben a termés növekedésével csaknem háromszoros. Ezt pedig a folyton ocsóbbodó közlekedési vállalatok hozták létre. A tömeges mozgósítás következménye lett, hogy bekövetkezett a túlkínálat, de bekövetkezett a túlközvetítés is, — az exportra is dolgozó államok gyakran minden ráció nélkül veszedelmes versenyjátékok úztek és úznek is. Ennek következtében a következő árhanatlás állott be: A búza-árakat forintokban és métermázsákban véve, az 1881—1885-ös átlagtól 1891—1895-ös évi átlagig hanyatlottak az árak Budapesten 10,16 forintról 8,10 frtra, Bécsben 11,06 fortról 8,68 frtra, Berlinben 10,04 fortról 9,53 frtra, Brüsszelben 10,81 fortról 7,83 frtra, Zürichben 12,40 fortról 10,69 frtra, Genfben 11,80 fortról 9,68 frtra, Londonban 10,61 fortról 7,72 frtra, Párisban 11,36 fortról 10,07 frtra, Marseilleben 11,81 fortról 10,27 frtra, Oroszországban (Odessa Kiew) 8,53 fortról 6,63 frtra, New-Yorkban 9,03 forintról 6,38 frtra, Chikagóban 7,63 fortról 5,72 frtra.

A budapesti tőzsdén, a mely a magyar piaci viszonyokról, de a külföldi armozgalmairól is tanuságot tesz, következő volt a termények áresése: 1870-ben búza 10,50, rozs 7,20, árpa 6,29, zab 8,03, kukorica 6,33, 1895-ben búza 6,95, rozs 5,40, árpa 5,70, zab 6,35, kukorica 5,81 frt.

Az üzinsz búza ára a budapesti tőzsdén 1872-től 1895-ig a következő volt (1872-ben letekezett Budapesten a határidőüzlet.) 1872-ben tavaszi átlagos ár 13,32 frt, 1872-ben őszi átlagos ár 12,06 frt, 1895-ben tavaszi átlagos ár 6,82 frt, 1895-ben őszi átlagos ár 7,88 frt.

A búza átlagárakat a világ búzatermésével s a világ búza és lisztforgalmával összehasonlítva, a következő kimutatást kapjuk: Az 1880—84. évi átlaghoz képest.

	növekedett a búzaterület	növekedett a búzatermés	növekedett a búza és a búzaára lisztforgalom	csökkent a búzaára
1885—89-ig	9.30	0.20	6.60	15.90
1890—94-ig	14.00	11.40	34.90	19.64
1895-ig	15.40	18.30	45.00	32.90

Közel 33 százalékkal csökkent tehát a búza ára ugyanakkor, a mikor 45 százalékkal növekedett a búza és lisztforgalom. Minél nagyobb arányú tehát a forgalom, azaz minél nagyobb tömeg búzát és lisztet mozgatnak a búzatermelő és fogyasztó államok, annál inkább csökkentek a búza- és lisztárak.

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1896. szeptember 17.

— **Ehhalasztott ülés.** Csongrádvármegye igazoló választmánya a f. hó 18-ra volt ülése összehívta, hogy az 1897-re érvényes megyei viriliss névjegyzéket összeállítsa. Ez az ülés azonban — közbejött akadályok miatt, most el lett halasztva és — mint ez lapunk mai számának erre vonatkozó hirdetéséből is kitészik, az igazoló választmány — a jelzett célból, a f. hó 23-án délelőtt 10 órakor fog ülésezni.

— **A megintett Hegyi páter.** Vác kegyes és jótékonyágáról nagynevű püspöke, Schuster Konstantin kánoni megintésben részesítette Csongrád hírhedt papját, Hegyi pátert, hogy szünték meg a lapjában otrombán politizálni és epéjét kiönteni az állami jogrendre. A nagyvérű pátert a püspöki intelemben Ulár István dr. szentesi apátpelebánus részesítette s — mint halljuk — Hegyi páter ezúttal kijelentette, hogy az ő politikai meggyőződésére nem vethet békát a püspök se.

— **Képviselőválasztási mozgalom.** Nem olyan régen adtunk hírt arról, hogy Csongrádon, szabadelvűpárti tekintélyes polgárok, egy népes értekezletükön elhatározták, a község országgyűlési képviselésére Gajary Ödönt, a Nemzet felelős szerkesztőjét felkérni. E határozat folytán — mint értesülünk — most tekintélyes küldöttség járt fent Csongrádról Budapesten, Gajary-nak felajánlani a mandátumot és őt a jelöltség elfogadására felkérni. Gajary Ödön igen szívesen fogadta a küldöttséget és meg is ígérte, hogy a csongrádi szabadelvű párt legközelebb tartandó értekezletére személyesen lejön, hogy az iránta nyilvánuló bizalmat megköszönje és ugyanekkor a jelöltség elfogadása kérdésében is nyilatkozzék.

— **Pipavásár.** A napokban történt, hogy Slankán János, p.-sz.-tornyai illetőségű 15 éves cseléd fiú, a vásártérre a gazdája kocsián üldögélt, melyről csak az imént szállította el a kereskedőhöz az eladott kukoricát. Maga elé bántul a fiú, mikor megjelent előtte Rádai Sándor cigány, két állítólag szépen kiszivott tajtékpipát kínálva eladásra. Csaptak is pipavásárt 6 frtban, mit a fiú a gazdája pénzéből, a kukorica árából fizetett ki. — Csakhamar előkerült aztán a gazda, P. Szaláyi István is, kérte a pénzt a fiútól, de ez csak 6 frt híján s két paszlypival tudott beszámolni. A gazda ezért feljelentette kis cselédjét a rendőrségnél, itt mondta el a fiú az esetet, ahogy elmondtuk. De a cigány, előállítva, tagadta, hogy valódi tajték gyánant adta volna el neki a pipákat. Bölcs Salamon legyen aztán hát, aki ítéletet tud igazságosan hozni e pipavásár ügyében.

— **Színház.** Tegnap játszott utolsó színdarabunkat az évadban. Szathmáry Árpád

jutalomjátéka volt ez az utolsó előadás, mely alkalommal a *Minta férj* című francia bohózat került színre. Ma a társulat tagjai már Nagy-Körösr mennek, hol a drámai személyzet már megelőzte őket. A f. évi színházi évad fölöttébb tanulságos volt. Hogy mi részben: erről majd hosszasan írunk közelebb.

— **Jótékony célú előadás.** Halmay Imre szántársulata elköltözött tőlünk a mai nappal Nagy-Körösr, de nem éppen vélegesen. Ugy értesülünk ugyanis, hogy a társulat egy része a f. hó 24-re visszajön és itt a szentesi szegény zsidó iskolásokat segítő egyület javára előadja Beöthy László nagyhatalmú bohózatát, a *Három Kázmér-t*. Ez élvezetesnek ígérkező előadásra — a jótékony cél érdekében is azzal hívjuk fel a közönség figyelmét, hogy ezen előadásra jegyek előre is válthatók Bányai J. utóda kereskedésében.

— **Szüret.** Szentesen a szüret ez évben, a f. hó 27-én kezdődik. Akik valami okból, e hivatalosan megállapított határidőnél előbb kívánának leszüretelni, erre a hegybírónál, (lakása II. tized 116. sz.) nyerhetnek engedélyt.

— **Eljegyzés.** Kenyeres János szentesi illetőségű építőiparos, a f. hó 12-én tartotta eljegyzését Szegeden Schneider Mariska kassaszennyval, Schneider Imre ottani jó hírű iparos kedves, szép leányával.

— **Megszűnt jószágveszedelem.** Sövényháza községben, a rendőrséghez érkezett hivatalos jelentés szerint — megszűnt a sertésorbánc járványának veszedelme. A község határát ennek folytán feloldották a zár alól.

— **Az ártézi vizek megrendszabályozása.** Azokra az ártézi vizes emberekre, kik e vizet lajtokban házakhoz szállítva, kereskedtek, eddig senki se vetett ügyet. Dicséret illeti a rendőrséget, hogy elrendelte, miszerint az ártézi vizek lajtjaikkal hetenként egyszer kötelesek ezután orvosi vizsgálatra jelentkezni. Ez az üdöv intézkedés már fölöttébb szükséges volt.

— **Ujonn-bál.** A most októberben katonákhoz ujonként berukolló szentesi gárdakodó-ifjúság, Pardi Imre meg a társai, vásár vasárnapján, tehát a f. hó 20-án este táncmulatságot rendeznek a Kass szálló nagyertermében. A derék ifjak búcsúzkodó bája bizonyosan minden tekintetben sikerült kis mulatság leszén.

— **Lépfenés 16.** Nagy Antal gazdálkodó kárára, tegnap egy ló hullott el, melyről orvosrendőrileg konstalták, hogy elhullását lépfene idézte elő. A veszedelem továbbterjedésének elhárítására megtették a hatóságú óvó intézkedéseket.

— **Vásárok.** A szentesi ez ideig őszi országos vásár a f. hó 19-én, szombaton kezdődik és bezárólag 21-én estig tart. A sertésfelhajtás e vásárra tilos. — Karczagon pedig a f. hó 27—28 és 29-én lesz az ideig őszi országos vásár megtartva.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színes 35 krtól 14 ft 65 krt méterként, — sima csikok, kokszakott, mintázott, damaszt, s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. megrendelt árú, postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultalval küld: **Henneberg G.** (os. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájczia czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (1)

Irodalom.

A **»Vasárnapi Ujság«** szeptember 6-iki száma 25 képpel s a következő tartalommal jelent meg: **»Margo Tivadar«** (arc képpel). — **»Ezredévi ünnepek«** (A közművelődési kongresszusa). Költemény, Fejjes Istvántól. — **Regénytár:** **»Az eltűnt«**. Regény egy kötetben. Irta Szívós Béla. (Linck Lajos rajzaival); **»Hires asszonyok«**. Történeti rajzok (képekkel). — **»A magyar horvát társas élet 1848 előtt«**. — **»Egy magyar-barát horvát utamban megjelent emlékiratai«**. — **»Az ottomán bank megostromlása«** (képpel). — **»Az örmény nép«** (képpel a törökbirodalom örmény la-

kosairól). — **»Az ezredévi kiállításból: «** A hadsereg kiállítása. — **»Ybl szobra«** (képpel). Galgóczy Istvántól. — **»Kétszáz éves huszár-ezred«** (képpel a Pálffy-huszárokról), közli ifj. Csathó Aurél. — **»A közművelődési egyesületek kongresszusa«**. — **»Dívatlevél«** (dívatképpel). — **»Két magyar énekesnél külföldön«** (Kopácsy Juliska és Privary Mariska arc képpel). — **»Ezredévi ünnepek«**. — **»Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendezes heti rovatok egészítik ki a lap tartalmát.**

A **»Vasárnapi Ujság«** előfizetési ára negyedéves 2 frt, a Politikai Ujdonságoké kárl együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, egyetem-utca 4 szám.) Ugyanígy megrendelhető a **»Képes Nép Lap«,** a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre csak 1 frt 20 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonauzetésde. (Bpest, szept. 15.) A mai gabonauzetésben határozottan szilárd irányzat uralkodott és bűzát, noha erősebb volt a kínálat, a malmok bármily mennyiségben készségesen vásároltak, úgy, hogy az árak tekintélyes forgalom mellett lényeges emelkedést tüntettek fel. Eladatot mintegy 70,000 mm., melyért 5—10 krral magasabb árakat fizettek. Ma már a nagyobb tételek is szép számban kerültek a piacra és különösen feltűnt egy tízezer mázsás becserkési rakomány, mely az onnan érkező fajok közül az idén az első nagyobb tétel, azonkívül a Bácskából is mintegy tízenötezer mázsa érkezett, a mi, az eddigi gyenge hozatok után itélve, már szintén ritkaságba megy, mert eddig leginkább csak a tiszavidéki és pestmegyei fajok szolgáltatták a kontingenset. A legmagasabb eladási ár 7.50 frt volt 81.5 kilos tiszavidéki búzáért, míg a legalacsonyabban 6.20 frton a 76 kilos pestmegyei kelt el. Egy kisebb tétel szerb búza 76 kilos minőségben 6 frton kelt el vám nélkül. **Rozs** a n lényeges forgalom fejlődött és az árak az erős kínálat dacára 5 krral emelkedtek. Elkelt mintegy 5000 mm. 6.20—6.35 frton helyben. **Árpál** a n bányadt volt az irányzat, mert az érdeklődés megszűnt, míg a kínálat élénk volt. **Zab** a n kissé megjavult a kereslet és az árak 10 krral emelkedtek. **Tengeri** változatlan.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. MÁTEFFY FERENC.

Társ szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

3087.1896. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a *m. kir. kincstár* végrehajtatonak *Apró Albert* végrehajtást szenvedő elleni 308 ft 70 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék a (szentesi kir. járásbíróság) területén levő Mindszent községben fekvő, a mindszenti 257. sz. tjkben A 7 1925. sz. a. foglalt ingatlanra az árverést 1267 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi október hó 21. napján d. e. 9 órakor Mindszent község székhelyében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsírának 10 százalékkal készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a banatpénzben a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. jbróság tkvi hatóságánál, 1896. július hó 20. an.

(Katicus kir. albiró szabadságon.)

GAAL kir. jbró.

2783. t. k. 1896. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a *Szentesi Hitelszövetkezet és Frank Ignác végrehajtatónak Weiner Farkas és neje Grün Róza végrehajtatás* szenedők elleni 3200 frt és 4000 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtatási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbírósg) területén levő, Szentes község határában fekvő, a szentesi 2082. sz. tjkben A 5239. rsz. a. 1^{209/1890} hold alsóréti nádasa 109 frtban;

továbbá a szentesi 14515, 4815 és 3049 sz. tjkben A 4630, 4631, 4632 rsz. a. foglalt egy jószágtestet képező 1^{755/1890} hold alsóréti nádasa s azon levő tanyai épületek együttesen 858 frtban;

továbbá a szentesi 5356 sz. tjkben A 4636 rsz. a. foglalt 885 nsz.-öl alsóréti nádasa 25 frtban;

s végre a szentesi 9828, 3455 és 8857 sz. tjkben A 4558, 4559 és 4560 rsz. a. foglalt egy jószágtestet képező 1^{755/1890} hold alsóréti nádasa együttesen 150 frtban ezen megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi október hó 15-ik napján d. e. 9 órakor, ezen telekk. hatóság épületében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a.

kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnal 1896. évi július hó 2-ik napján. KATRICS, albiró szabadságon. GAAL, kir. jbró.

3089. tk. 1896. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. jbrósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak *Iffy Forgács Ignác végrehajtatás* szenedők elleni 56 frt 58 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtatási ügyében a szegedi kir. törvényszék a (szentesi kir. járásbírósg) területén levő Szentes községben fekvő, a szentesi 3328. sz. tjkben A 2090 b. sz. a. foglalt ház és udvarra az árverést 749 frtban ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi október hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság épületében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a

értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. jbrósg mint tkvi hatóságnal 1896. évi július hó 20-án.

Katrics albiró szabadságon. GAAL, kir. jbró.

11868.1896.

Csongrádvármegye alispánjától.

Póthírdetmény.

Csongrádvármegye igazoló választmánya, a törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjai 1897. évre érvénnyel bírandó névjegyzékének kiigazítása céljából, folyó hó 18-ára meghirdetett tanácskozásait, közbejött akadályok miatt, *folyó évi szeptember hó 23-án*, s esetleg a következő napokon, mindenkor d. e. 10 órakor kezdődőleg tartja meg a vármegyeház alispáni elfogadó termében.

Akik az adó kétszeres számításának kedvezményét igénybe venni óhajtják, a tanácskozások előtt, vagy az ülések tartama alatt, az igazoló választmány előtt írásosan, illetőleg szóval jelentkezni, s jogosultságukat igazolni kötelesek.

Szentes, 1896. szept. 12.

Dr. Csató Zsigmond, alispán.

4—5% mellett

rendes és rendkívüli jelzalog-kölcsönöket kieszközöl, valamint a legbonnyolódottabb conversiókat — szintén 4—5%-kal rendezi — gyorsan és diszkrétül minden előleg nélkül.

Herczeg Sándor. 13

Budapest, Gyár-útca 19. szám.

SZIVATTYUK

minden uena, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparelektora.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyúk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek

ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

1. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.

Commandit-társaság szivattyú- és mérleg-gyártásra.

!! ALKALMI VÉTEL !!**POLLÁK és JAKOBOVITS cég**

cipő-, kalap-, úri-, női-dívat- és rövidárú-raktára

Szentesen, a „Szentesi Takarékpénztár“ épületében.

Miután Szentes városából távozunk és üzletünkkel felhagyunk, a nagy érdemű közönségnek b. figyelmébe ajánljuk raktárunk szives megtekintését, hol a legjobb minőségű árúinkat **BEVASARLÁSI ÁRON ALÓL IS** szives rendelkezésükre bocsátjuk.

Felkérjük tehát a t. vevő közönséget, hogy ezen igazán ritka alkalmat el nem mulasztani és szükségleteiket üzletünkben beszerezni méltóztassék, minekutána vagyunk

teljes tisztelettel:

POLLÁK és JAKOBOVITS.

Férfi, női és gyermek-cipők, kalapok, nyakkendők, Fehérneműek, ingek, gallérok, kélzélők, női ingek, háló-kabátok (corzetták), zsebkendők, csipkék, Zsinórdiszkek. Illatszerek. Esernyők. Válltűzők (mieder). Harisnyák. Szallagok. Rövidárúk. Szappanok. Bőröndök (koffer). Belsőárúk. Szabókellékek. Kötő- és hímző-pamutok stb.

Üzleti állványok is eladók.

9